

A *Köszegi Városi Könyvtár* a kisvárosi könyvtárak egyike, főfoglalkozású könyvtáro-sokkal. Az épület modern, a régi városfal mel-lett húzódik meg. Jól berendezett társalgó, ki-állítóterem, kölcsönző részleg és kézikönyvtár a gyermekek számára, felnőtt kézikönyvtár és kölcsönző részleg. Mint a Magyarországon lá-tott valamennyi könyvtár, ez is jól felszerelt, de állományának nagyságához és a város mére-teihez képest, illetve a hasonló helyzetű angol könyvtárakkal összehasonlítva viszonylag ki-használatlan.

Lemezgyűjteménye (még inkább a szombat-helyié) étvágygerjesztő. Többnyire klasszikus művekből áll, és bár előfordulnak külföldről behozottak is, túlnyomó részük magyar gyárt-mányú, vagy a Deutsche Gramophon és az EMI cégtől megvásárolt licencszerződés alap-ján készült. Az olvasóterrel és a fülhallgatókkal összekapcsolt kiváló berendezés lehetővé teszi, hogy igen jó körülmények között hallgathassák őket.

A Fővárosi Szabó Ervin Könyvtár. Kiss Je-

nő, a központi könyvtár vezetője fogadott a XIII. kerületi főkönyvtárban, és bemutatott az ott dolgozó munkatársaknak. A könyvtár egy nem különösebben vonzó arculatú, vegye-sen ipari és lakónegyedet szolgál ki Budapest északkeleti peremén. A kétszintes épület igen jól megközelíthető, de látogatásom idején – délelőtt 11-kor – alig volt benne használó. Egyetlen fiókkönyvtár megtekintése után szin-te lehetetlen véleményt alkotni a főváros könyvtári ellátottságáról. Kiss úr azonban igen készségesen válaszolt számos kérdésemre, el-sősorban az igazgatási struktúrát érintőkre. Úgy látszik, a kerületi könyvtárak vezetői igen nagy hatáskörrel rendelkeznek. A központ módszertani segítséget nyújt, anyagi támoga-tást ad, de csak kis mértékben gyakorol ellen-őrzést, nem sok befolyása van az állomány összetételére és a beszerzések koordinálására. Sajnálom, hogy nem volt elegendő időm ala-posabban megtekinteni és jobban megérteni ennek a nagy és érdekes rendszernek a műkö-dését. (P. E.)

A retrospektív nemzeti könyv- és sajtóbibliográfia műhelykérdései

Az MKE bibliográfiai bizottságának ülése

Magyar Könyvtárosok Egyesülete bibliográfiai bizottsága tisztújító és előadói ülést tartott 1986 októberében az Országos Széchényi Könyvtárban. A bizottság tagjai jóváhagyólag elfogadták a négyévi munkáról szóló jelentést, és újabb négy évre a bizottság elnökévé választották *Lisztes Lászlót*, a kecskeméti Katona József Megyei Könyvtár helyismereti-bibliográfiai munkájának vezetőjét, és megerősítették titkári tisztségében *dr. Korompai Gábornét*, a deb-receni Kossuth Lajos Tudományegyetem Könyvtára szakreferensi és bibliográfiai osztá-lyának vezetőjét.

Az ülés további részében a finn–magyar nemzeti bibliográfiai szeminárium magyar elő-adói ismertették a nemzetközi rendezvény módszertani tanulságait. *Vizkeletyné Ecsedy*

Judit a régi könyvek retrospektív nemzeti bibliográfiai munkálatairól beszélt. Előadásában a távollévő *Borsa Gedeon* és *Pavercsik Ilona*, va-lamint a finn szakemberek részéről elhangzot-tak lényegét foglalta össze. A jelenleg folyó munkálatok előzményeiről szólván adatokkal gazdagon illusztrált párhuzamot vont a finn és magyar könyvkultúra, valamint a nemzeti gyűjtemények sorsának alakulása között, kitér-ve a fennica és a hungarika fogalomkörének értelmezésére és a nemzeti bibliográfiai műhe-lyekben e kérdéskörben tervezett, illetve alkalmazott gyakorlatra. Felhívta a figyelmet né-hány olyan problémára, amelyeknek megoldá-sára a finn retrospektív nemzeti bibliográfia közreadásának jelenlegi előkészítő szakaszában a finn kollégák keresik a legkedvezőbb megol-dást. Ilyen például az időhatárok kérdése, a

leírandó kiadványtípusok köre, a megfelelő bibliográfiai szabvány ügye, valamint a teljesség problémája.

Komjáthy Miklósné a modern könyvek retrospektív bibliográfiai munkálatairól beszélt, előadásából megtudtuk, hogy a finnek egyelőre ezzel nem foglalkoznak (a kurrens könyvtermés automatizált bibliográfiai feldolgozását viszont sikerrel megoldották). Részletesen szólt a Horthy-korszakban megjelent magyar könyvek bibliográfiai számbavételének eredményeiről és gondjairól. Elmondta, hogy a már megjelent bibliográfiák után 1987-re várható a következő kötet közreadása, s azt követi majd a természettudományi és műszaki könyveket tartalmazó rész. A többiek által hiányolt betűrendes mutató valamennyi kötet anyagát összevontan fogja tartalmazni, s a sorozat utolsó tagjaként fog megjelenni. Egyelőre gond a két világháború között kiadott térképek, zeneművek, tankönyvek és iskolai értesítők bibliográfiai feldolgozása, valamint a külföldi magyar könyvek számbavétele.

Kertész Gyula a nemzeti bibliográfia és a szakbibliográfiák kapcsolatát tette vizsgálat tárgyává, elsősorban a regisztrált dokumentumtípusok felől közelítve a kérdéshez. Különösen hangsúlyozta a nemzeti bibliográfia és a helyismereti bibliográfiák viszonyának egyes kérdéseit. A 19. század második felében és a 20. század első felében működő vidéki nyomdák kiadványai többnyire tárgyuknál fogva egy szűkebb régióhoz kötődtek, ez a magyarázata

annak, hogy a helyi érdekű bibliográfiákba nagyobb eséllyel belekerülhetnek, így a bibliográfiáknak ez a fajtája részben a nemzeti bibliográfia kiegészítőjének tekinthető, s fokozott figyelmet, támogatást érdemel.

Ferenczy Endréné a magyar nemzeti retrospektív bibliográfia munkálatairól tartott előadást. Bevezetőben utalt az előzményekre, valamint megemlítette, hogy a finneknél jelenleg ilyen munka nincs folyamatban. Az Országos Széchényi Könyvtár a retrospektív sajtóbibliográfia ügyét változatlanul magáénak érzi, jöllehet a munka vállalása óta a tervezésben számos változás történt; elsősorban a periodikumok köre bővült a nemzetközi szabványosítás és tipológia elfogadása következtében. A rendkívül körültekintő munkával egységesített alapelveket az 1921 és 1944 között megjelent periodikumok feldolgozásánál alkalmazták. A folyamatban levő munka forrásul felhasználja az összes bibliográfiai és könyvészeti előzményt, a leírás azonban autopszia alapján készül, meghatározott adatmezőkkel, amelyeknek bibliográfiai részét 12 adatcsoport alkotja, ehhez kapcsolódik az egyes periodikumok terjedelmét részletesen leíró számozási rész. A sajtóbibliográfiához személyi, testületi, földrajzi, nyomdai, kronológiai és tárgyszómutató készül. Remény van arra, hogy a két világháború közti időszak retrospektív magyar sajtóbibliográfiájának mintegy 6500 periodikum adatait tartalmazó kötetei a nyolcvanas évek végére megjelenhetnek. (*K. G.*)